

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΛΟΓΟΥ

Κείμενο 1 : Η αδερφή μου κι εγώ, τότε και τώρα

Νομίζω ότι μία από τις μεγαλύτερες ευλογίες στη ζωή μου είναι η τύχη που μου χάρισε την αδερφή μου. Αδερφή **σημαίνει** για μένα γέλιο και κλάμα. Ξύλο και ψέματα στους γονείς για το ποια **ξεκίνησε** το «μάλε - βράσε» * . Σημαίνει να παρακολουθείς Love Boat κάθε Τετάρτη βράδυ τρώγοντας βραστές γαρίδες με λαδολέμονο. Καλοκαιρινές παραστάσεις σε υπαίθρια θέατρα. Ταξίδια ανά την Ευρώπη με τη «Μαρμάγκω», το υπεραιωνόβιο αυτοκίνητο της οικογένειας με το οποίο είχαμε το θράσος να διανύουμε τη μισή Ευρώπη. Στη διαδρομή παίζαμε, τσακωνόμασταν, στην Ιταλία προσπαθούσαμε να φάμε πίτσα που ήταν πολύ λεπτή για τα γούστα μας, στις Ελβετικές Άλπεις κλαίγαμε συντονισμένα για να μας αγοράσουν οι γονείς μας ένα τεράστιο λούτρινο σκύλο Αγίου Βερνάρδου, μέχρι που δεν μπορούσαμε να αναπνεύσουμε. Παρηγοριόμασταν με σοκολάτα με γέμιση φράουλας και κάθε βράδυ πριν προλάβουμε να φτάσουμε στο ξενοδοχείο καταλήγαμε σχεδόν πάντα να κοιμόμαστε αποκαμωμένες στο πίσω κάθισμα.

Τι μας **συνδέει** τ' αδέρφια στ' αλήθεια; Μερικές από τις φίλες μου λατρεύουν τις αδελφές τους. Άλλα αδέρφια αγαπιούνται πολύ, αλλά δεν βλέπονται. Άλλα ισχυρίζονται ότι δεν έχουν κοινά γούστα. Μα τι λέτε; Ακούω Placebo, χορεύω metal, αρνούμαι να φορέσω παγιέτες, ενώ η αδερφή μου λατρεύει ό,τι **γυαλίζει** και δεν είναι χρυσός κι ακούει τραγούδια από την εποχή της Doris Day. Οι φίλοι της είναι σαν να έχουν βγει από περιοδικό. Οι δικοί μου είναι τόσο ετερόκλητοι, που δεν μπορώ να βρω ούτε ένα κοινό χαρακτηριστικό μεταξύ τους.

Ποια είναι άραγε η κόλλα που συνδέει τ' αδέρφια μεταξύ τους; Συχνά, έχω αναρωτηθεί τι είναι αυτό που με κάνει να νιώθω την αδελφή μου περισσότερο σιαμαία, σχεδόν σωματικά συνδεδεμένη μαζί μου και λιγότερο απλή αδελφή. Μικρές παίζαμε ξύλο και κάναμε τα καλά παιδιά, εναλλάξ. Στην εφηβεία, η μία από εμάς έκανε την επανάστασή της και η άλλη το καλό παιδί. Η μία μελετούσε ακατάπαυστα, ενώ η άλλη βαριόταν θανάσιμα τα μαθήματα. Το ίδιο συνέβαινε με την αίσθηση του μέτρου. Ας πούμε ότι η μία προικίστηκε με την άριστη χρήση του και **δεν απέμεινε** ίχνος για την άλλη. Ούτε στάλα.

Μάλλον δεν υπάρχουν λέξεις για να μεταφέρεις την αίσθηση ότι είναι κάποιος εκεί και σε **περιμένει** χωρίς ακριβώς να σε έχει ανάγκη. Από οπουδήποτε. Δεν έχει σημασία. Που σε βοηθάει πάντα να γυρίσεις σε μια κάπως πιο διευρυμένη πραγματικότητα από τη δική σου. Σαν άγκυρα. Σαν καθρέφτης.

Μια τέτοια σχέση, μια σχέση που ζυμώνεται με τα δάκρυα της μιας, τη μετάνοια της άλλης κι ό, τι άλλο επιφυλάσσει η ζωή είναι σαν το κέρασ της Αμάλθειας*. Έχει τέτοιο πλούτο, που δεν μπορείς να τον ονειρευτείς. Ως η μποέμ* της οικογένειας, προσπαθώ με τη σειρά μου να μεταφέρω την αδελφή μου και τις ανιψιές μου στον δικό μου κόσμο. Τις ταξιδεύω νοερά με αυτοσχέδια παραμύθια και φέρνοντάς τους ό, τι θ' αγόραζα για τα δικά μου παιδιά, αν είχα. Μπαίνω σε μαγαζιά για να τους ψωνίσω, εκεί που θα έμπαινα σε μουσεία, προκειμένου να τους μεταφέρω κάτι από τον τόπο όπου βρίσκομαι. Αλλάζω το πρόγραμμα των καλοκαιρινών μου διακοπών για να μείνω μαζί τους. Μαθαίνω στις ανιψιές μου χορευτικές φιγούρες που κάνουν την αδελφή μου και τη μητέρα μου να τους σηκώνεται η τρίχα.

Καμιά φορά, δεν μπορώ να ξεχωρίσω την πραγματικότητα της αδερφής μου από τη δική μου. Έχω την τύχη να ζω στο μαγικό κόσμο που δημιουργεί και συχνά μου δίνει την

καλύτερη θέση στο ροζ σύννεφο όπου ανεβαίνουμε. Όποιος είναι τυχερός ρίχνουμε τη σκάλα, ανεβαίνει και απολαμβάνει τη θέα από ψηλά. Για όσο το επιτρέψει ο καιρός. Μέχρι την επόμενη πτήση με το αερόστατο «Ροζ Σύννεφο» των αδελφών Τσαντάκη.

Ντέμη Τσαντάκη

Καθημερινή (απόσπασμα - διασκευή)

***μποέμ** : άνθρωπος που ζει εύθυμη και ανέμελη ζωή αδιαφορώντας για τις κοινωνικές συμβατικότητες

***το μάλε – βράσε** : αναταραχή, φασαρία

* **σαν το κέρας της Αμάλθειας** (μεταφορικά) : εννοεί σε πλούτο συναισθημάτων και προσφοράς

ΕΡΓΑΣΙΕΣ

1. Να βρείτε τα δομικά στοιχεία της 1^{ης} και 3^{ης} παραγράφου του κειμένου και να αναφέρετε με ποιον τρόπο (ή ποιους τρόπους) έχουν αναπτυχθεί .
2. Να γράψετε τα υποκείμενα των τονισμένων ρημάτων και να προσδιορίσετε το είδος τους.
3. Να αποδώσετε με έναν πλαγιότιτλο το περιεχόμενο κάθε παραγράφου
4. Γράψτε μία συνώνυμη για κάθε υπογραμμισμένη λέξη που μπορεί να την αντικαταστήσει στο κείμενο
5. **Καταλήγαμε, ισχυρίζονται** : να γράψετε το ίδιο πρόσωπο σε όλους τους χρόνους της Οριστικής
6. **α.)** Ποια στοιχεία συνδέουν τις αδελφές του κειμένου μας τόσο δυνατά, ώστε να είναι πολύτιμη και ξεχωριστή η σχέση τους ; (να απαντήσετε σε μια παράγραφο προσεκτικά δομημένη - χρησιμοποιήστε δικές σας εκφράσεις, αποφεύγοντας όσο μπορείτε την αντιγραφή από το κείμενο).
β.) Περιγράψτε τη δική σας ξεχωριστή σχέση με ένα μέλος της οικογένειάς σας → 2 παράγραφοι

Από την άσκηση 6 να επιλέξετε ανάμεσα στο α και β

Κείμενο 2 : Συγχωνεύσεις οικογενειών

1. Οι συγχωνεύσεις των σχολείων είναι ένα σοβαρό θέμα που συντελείται στη δημόσια σφαίρα. Αθόρυβα όμως και ιδιωτικά έχει αρχίσει η συγχώνευση των νοικοκυριών, η συγκατοίκηση συγγενικών οικογενειών, που μέχρι χθες ήταν διασκορπισμένες.
2. Ανύπαντροι νέοι, άνεργοι ή πληττόμενοι εργαζόμενοι, ζευγάρια με παιδί, διαζευγμένες νέες μητέρες επιστρέφουν στο πατρικό τους. Δεν είναι οι άσωτοι υιοί που για χάρη τους θα σφαχτεί ο μόσχος ο σιτευτός, αλλά οι χθεσινοί νοικοκύρηδες που έγιναν σώγαμπροι ή τα οικονομικά ανεξάρτητα (μέχρι χθες) τέκνα που έγιναν προστατευόμενα μέλη. Αντίο στο «μακριά και αγαπημένοι».
3. Την εποχή της εσωτερικής μετανάστευσης ήταν πολύ συνηθισμένο φαινόμενο η μακρόχρονη φιλοξενία συγγενών από την επαρχία, που έρχονταν στην Αθήνα για να βρουν δουλειά ή να σπουδάσουν. Το ράντζο, η στρωματσάδα, οι βαλίτσες που έπαιζαν το ρόλο συρταριού ή ντουλάπας ήταν στην ημερήσια διάταξη, ενώ η συγκατοίκηση δεν ήταν πάντα αρμονική. Αναπόφευκτες ήταν οι τριβές, οι γκρίνιες, αλλά και η αλληλεγγύη, τα γέλια και οι χαρές.
4. Η μεγάλη διαφορά του χθες από το σήμερα δεν βρίσκεται στο επίπεδο των ανέσεων, αλλά στις προσδοκίες. Τότε οι νεοφερμένοι ένοικοι αναζητούσαν μια καλύτερη ζωή, όμως σήμερα κουβαλούν το στίγμα της προσωπικής αποτυχίας. Ανοιξαν τα φτερά τους, πέταξαν για λίγο και τώρα γυρίζουν στην παλιά φωλιά ηττημένοι και στριμωγμένοι. Και το πάνω χέρι στη νέα διευρυμένη οικογένεια δεν το έχει ο πιο ηλικιωμένος και σεβάσμιος, αλλά ο ιδιοκτήτης της κατοικίας ή αυτός που φέρνει έναν μισθό ή μια σύνταξη στο σπίτι. Αυτός κρατάει το τηλεκοντρόλ, αυτός αποφασίζει.
5. Η συγχώνευση των οικογενειών μόλις έχει αρχίσει. Ίσως η ανεργία, οι εξώσεις, η απώλεια προσημειωμένων κατοικιών να την επιταχύνουν. Όμως, σε αντίθεση με το '50 και το '60, η συγκατοίκηση δεν είναι το εφελτήριο* για την πρόοδο, αλλά η ανώμαλη προσγείωση, το ορατό σημάδι της ήττας.
6. Η σημερινή αναγκαστική διεύρυνση της οικογένειας είναι μια οπισθοδρόμηση που δεν εξυψώνει, αλλά τραυματίζει τις ανθρώπινες σχέσεις, καθώς εδώ και δεκαετίες αποθεώνεται το δικαίωμα στην «ιδιωτικότητα». Έχω δικαίωμα να τρώω όποτε πεινάσω, να ακούω τη μουσική που μου αρέσει, να βλέπω τις εκπομπές και τις ταινίες που διαλέγω, να μιλώ στους φίλους μου με το δικό μου τηλέφωνο, να μην ξυπνώ με το κοινό εγερτήριο. Έχω δικαίωμα στον χώρο μου. Πώς θα συγχωνευθούν συνήθειες ριζωμένες, νοοτροπίες, ηλικίες και τρόποι ζωής διαφορετικοί;

7. Τις οικογενειακές συγχωνεύσεις δεν τις υπαγορεύει το «μαζί θα προχωρήσουμε, μαζί θα αγωνιστούμε και θα προκόψουμε», αλλά το «μαζί θα επιβιώσουμε». Ωστόσο, για να έχει η συγχωνευμένη ζωή νόημα και προοπτική, δεν αρκούν τα κοινά γονίδια. Χρειάζεται και μια κοινή ελπίδα, που όμως δεν έχει ακόμη βρεθεί.

Μαριάννα Τζιαντζή (σε διασκευή) - Καθημερινή, 27/3/2011

εφαλτήριο * : η βάση, το στήριγμα που χρησιμοποιεί κάποιος για να πετύχει ένα στόχο, για την άνοδό του

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Ποιο φαινόμενο των ημερών μας περιγράφει η συγγραφέας με την ονομασία «συγχωνεύσεις οικογενειών», ποιους αφορά και σε ποιες αιτίες οφείλεται ;
2. Στο κείμενο αντιμετωπίζεται θετικά ή αρνητικά το φαινόμενο αυτό ; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας
3. Αναφέρετε ποια είναι η δομή της 4^{ης} και 6^{ης} παραγράφου του κειμένου και ποιος ή ποιοι οι τρόποι ανάπτυξης των παραγράφων αυτών
4. Να αποδώσετε με ένα πλαγιότιτλο το περιεχόμενο κάθε παραγράφου, στη συνέχεια να υπογραμμίσετε τις λέξεις – κλειδιά και να γράψετε περίληψη του κειμένου σε 120 περίπου λέξεις
5. Πώς αντιμετωπίζετε την προοπτική να ζήσετε κι εσείς σε μια «συγχωνευμένη» οικογένεια ; (1 παράγραφος με πλήρη δομή – έως 180 λέξεις)